

[Sigsgaard.]

danske bistandsadministration er opmærksom på den kritik af visse sider af det internationale bistandsarbejde, som undertiden fremkommer. Der står ikke, hvad det er for sider, man er opmærksom på. De er fremkommet i rapporter, der er afgivet af internationale komiteer, men der står ikke, hvad det er for rapporter, og hvad det er for internationale komiteer, det drejer sig om. Man har bemærket sig, at administrationen vil søge at følge disse spørgsmål op — men vi får ikke at vide, hvad det er for spørgsmål — med henblik på en forbedring af forhold, som med rette har været underkastet kritik. Hvem mon skal afgøre, om det er forhold, der har været kritiseret med rette eller med urette? Det skulle vel ikke være embedsmændene? Det skulle vel ikke være sådan, at udvalget her med det afsnit, som kan lyde meget pænt, skønt temmelig indviklet, ligesom har opgivet at gå ind i hele den diskussion, men overlader til de embedsmænd, som bliver kritiseret, selv at tage stilling til, hvilke dele af kritikken der er berettiget, og hvilke dele der ikke er berettiget, og selv drage de fornødne konsekvenser. Det er en lidt betænkelig fremgangsmåde, hvis det forholder sig sådan. Det, man savner at få at vide i betænkningen, er: hvad er det, der er galt med DANIDA, hvis vi nu taler om danske forhold? Hvorfor nævner man det ikke?

Betænkningens næste afsnit er også for mig at se noget kryptisk. Her taler man om § 6 og om at afbøde virkningerne af svigtende eksportindtægter for u-landene. Det er først og fremmest det forhold, at i-landene bestandig sætter priserne op på de industrivarer, de sælger til u-landene, og samtidig presser priserne ned på de råvarer, som de køber i u-landene, altså at i-landene tjener sig rige på at sælge dyrt til u-landene og købe billigt. Denne, man kan godt sige rå udbytning — udplyndring, er der nogle, der kalder det — af u-landene har allerede bragt mange af dem i en desperat situation. Danmark deltager også i den. Den er, må jeg sige, langt mere betydningsfuld end det, man traditionelt kalder u-landsbistanden.

Denne § 6 med adgangen for ministeren til at yde finansiel bistand, når det drejer sig om dalende eksportindtægter for u-landene, skal altså give adgang til at lappe på den

udbytning, der finder sted. Det, der er brug for, er at standse den, men det er jeg udmærket klar over at folketinget hverken vil eller kan i forbindelse med lovforslaget her. Når udvalget skriver, at bistand til disse foranstaltninger administreres under den forudsætning, at den ikke fremmer varig forvriddning i modtagerlandets eksportstruktur, kan man jo nok spørge, hvad i alverden meningen er med det. Det er nemlig sådan, at modtagerlandets eksportstruktur netop er stærkt forvredet, stærkt ensidig, i høj grad koncentreret om ét eller nogle ganske få produkter. Det drejer sig altså ikke om at forvride den; det er allerede for længst sket, og det er egentlig en af hovedskavankerne ved forholdene, som de er i dag.

Så taler VKR i betænkningen om betydningen af private investeringer i udviklingslandene. Ja, når i-landene gennem handelsudbytning, gennem långivning og gennem profitter af investeringer piner det meste af det økonomiske overskud, som u-landene selv skulle bruge til investeringer, ud af disse u-lande, kan de jo blive nødt til at acceptere vestlige kapitalistiske investeringer; og det er selvfølgelig på den baggrund, man skal se f. eks. præsident Nyereres udtalelser om kapitalistiske investeringer. Det har man gennem udbytningen af u-landene tvunget dem til at acceptere — i hvert fald mange af dem; der er jo også dem, der holder sig helt udenfor. Men det er ikke det samme som, at disse investeringer er en lykke for u-landene. De er tværtimod en ulykke, eller rettere sagt: de forhold, som kan gøre det nødvendigt for u-landene at acceptere dem, er ulykkelige.

VKR vil prioritere de investeringer højest, der giver u-landene de bedste muligheder for at udvikle deres eget erhvervsliv; skriver man. Det er enten en ønskedrøm, eller også er det noget, der nærmer sig hykleri, for mon ikke VKR godt ved, at investeringer alene foretages ud fra profithensyn; og at kaffefonden dirigeres ud fra først og fremmest profitinteresser? Det er erhvervsinteresserne, der dominerer i fondens styrelse.

I den forbindelse er jeg glad for, at S og SF nu tilslutter sig det, der længe har været VS' standpunkt, nemlig at statsstøtten til private kapitaloverførsler ikke har noget med u-landsbistand at gøre, men at det